

Skolelederforbundets innspill til representantforslag 132 S (2023 – 2024) om å styrke yrkesfagopplæringen

Skolelederforbundets innspill er skrevet i kursiv etter hvert punkt

1. Stortinget ber regjeringen legge fram et forslag om endring av opplæringslova hvor yrkesfagelever sikres en reell rett til læreplass, og hvor fylkeskommunen er pliktig til å starte opp et løp for å få elevene ut i lære fra starten av tredje skoleår dersom de ikke allerede har fått en læreplass.

Skolelederforbundet opplever at dette allerede er tilstrekkelig ivaretatt i ny opplæringslov.

2. Stortinget ber regjeringen styrke de fylkesvise yrkesopplæringsnemndenes rolle, slik at fordelingen av elev- og lærlingplasser i større grad fastsettes ut fra framtidens og samfunnets behov.

Skolelederforbundet er enig i at det bør være gode prosesser for dimensjonering innen videregående opplæring, men ikke at et utvidet ansvar skal tillegges yrkesopplæringsnemndene. Her er det flere forhold som må tas hensyn til, og det må være en bredere vurdering enn det yrkesopplæringsnemndene har mulighet for å ivareta.

3. Stortinget ber regjeringen innføre en nasjonal ressursnorm for yrkesfaglig opplæring gjeldende fra skoleåret 2025–2026, hvor det maksimalt er tolv elever per lærer på yrkesfag.

Skolelederforbundet er ikke enig i dette. Det er forskjell på yrkesfagtilbud, og en ressursnorm på 12 elever er ikke hensiktsmessig for alle utdanningsprogram innenfor yrkesfag. Her bør det også være lokal handlefrihet.

4. Stortinget ber regjeringen gjennomføre systematiske piloter på andre modeller enn to år i skole etterfulgt av to års læretid i bedrift (2+2-modellen) i yrkesfag, slik at flere elever som ønsker det, kan få mer tid i bedrift tidligere i utdanningsløpet.

Dette må ses i sammenheng med særløp (1+3 modellen og 0+4 modellen). Det er imidlertid viktig at dette ses i sammenheng med representantforslaget for øvrig, og sikre at elevene får opplæring etter læreplanen av kvalifisert undervisningspersonale i samtlige fag.

5. Stortinget ber regjeringen gjennomgå reglene for merkeordningen «godkjent lærebedrift» og utrede hvordan seriøsitetskravene til ordningen kan økes.

Skolelederforbundet støtter dette forslaget.

6. Stortinget ber regjeringen utrede og foreslå kompetansekrav til veileder i lærebedriften for å sikre at lærlinger får et godt faglig opplæringstilbud i lære, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Skolelederforbundet støtter dette forslaget.

7. Stortinget ber regjeringen etablere en etter- og videreutdanningsstrategi for yrkesfaglærere på fagskolene, slik at alle faglærere får en rett til etter- og videreutdanning uten egenandel.

Skolelederforbundet støtter dette forslaget.

8. Stortinget ber regjeringen utrede et krav om bruk av lærlinger i offentlig sektor etter modell av forskriften om plikt til å stille krav om bruk av lærlinger i offentlige kontrakter.

Skolelederforbundet støtter dette forslaget.

9. Stortinget ber regjeringen endre forskriften til faget yrkesfaglig fordypning (YFF) slik at forskriften tydeligere definerer skolens og arbeidslivets plikter og ansvar i opplæringen, styrker ivaretagelsen av elevenes rettigheter og bygger opp om fagets intensjon i samråd med partene.

Skolelederforbundet støtter dette forslaget.

10. Stortinget ber regjeringen forskriftsfeste at skolen og faglæreren er ansvarlig for opplæringen til elevene i faget yrkesfaglig fordypning (YFF).

Skolelederforbundet støtter dette forslaget.

11. Stortinget ber regjeringen endre forskriften til faget yrkesfaglig fordypning (YFF) slik at årstimetallet i faget tildeles faglærer, for å sikre at faglærer kan ta ansvar for det faglige innholdet og koordinering av opplæringen samt for oppfølging av elevene og underveis- og sluttvurdering i faget.

Etter Skolelederforbundet syn, griper dette forslaget inn i arbeidstidsavtalene mellom henholdsvis KS, Oslo kommune og arbeidstakerorganisasjonene.

Bestemmelsene som er foreslått i punkt 10 er dekkende for faglærers ansvar.

12. Stortinget ber regjeringen vurdere et forskriftsfestet krav til relevant kompetanse for faglærere i faget yrkesfaglig fordypning (YFF), på linje med øvrige fag i videregående opplæring, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Skolelederforbundet støtter en gjennomgang av YFF-forskriften, og en vurdering på om denne må harmoneres ytterligere med læreplaner i fag